

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Justitie en Veiligheid over de brief van 3 mei 2021 inzake het onderbrengen van de vermist-kind-alertering bij Burgernet (Kamerstuk 29 668, nr. 59).

De voorzitter van de commissie,
Van Meenen

Adjunct-griffier van de commissie,
Tielens-Tripels

Inhoudsopgave

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

1. Vragen en opmerkingen vanuit de VVD-fractie
2. Vragen en opmerkingen vanuit de D66-fractie
3. Vragen en opmerkingen vanuit de CDA-fractie
4. Vragen en opmerkingen vanuit de SP-fractie
5. Vragen en opmerkingen vanuit de PvdA-fractie
6. Vragen en opmerkingen vanuit de ChristenUnie-fractie
7. Vragen en opmerkingen vanuit de SGP-fractie
8. Vragen en opmerkingen vanuit de JA21-fractie

II. Reactie van de Minister van Justitie en Veiligheid

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

1. Vragen en opmerkingen vanuit de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de antwoorden op de schriftelijke vragen over het onderbrengen van de vermist-kind-alertering bij Burgernet (2021D16326) en de reactie op het verzoek van de Kamer geen onomkeerbare stappen te zetten. Deze leden hebben grote waardering voor AMBER Alert en de functionaliteit die deze organisatie heeft ingericht om te zorgen dat vermiste kinderen die in levensgevaar zijn, snel kunnen worden opgespoord. Mede dankzij AMBER Alert zijn vele kinderen gered. Evenwel beseffen deze leden zich dat het enkele feit dat deze waardevolle taak ruim tien jaar door AMBER Alert is verricht, niet automatisch betekent dat ontwikkelingen niet kunnen leiden tot een nieuwe positionering van de vermist-kind-alertering. Zij hebben derhalve nog enkele vragen.

De voorgenoemde leden lezen dat Burgernet 2.0 over diverse mogelijkheden beschikt om de vermist-kind-alerteringen uit te zenden. Tegelijkertijd is de huidige periode tot 22 juli 2021 volledig nodig om te zorgen dat Burgernet deze functie kan verrichten. Bent u het met deze leden eens dat de mogelijkheid een alertering uit te zenden te allen tijde beschikbaar moet zijn, ook in de transitieperiode? Bestaat het risico dat AMBER Alert gestopt is met haar werkzaamheden voordat Burgernet in staat is deze taak volledig op zich op te nemen? Zo nee, kunt u garanderen dat alertering te allen tijde mogelijk is? Op welke manier is sinds de mededeling dat de overeenkomst tussen de politie en de Netpresenter niet wordt verlengd contact geweest met Netpresenter door u of de politie? Wat heeft de politie nodig van Netpresenter om de taak goed onder te kunnen brengen bij Burgernet? Wordt hierbij ook gekeken naar het betrekken van vrijwillig aangesloten derden die in het netwerk van AMBER Alert bijdragen aan het weergeven van de alertering? Zo ja, op welke manier wordt ervoor gezorgd dat ook deze partijen zo snel mogelijk zijn aangesloten op het Burgernet systeem? Zo nee, waarom niet en wat betekent het gemis van deze vrijwillig betrokken partijen voor de verspreiding en zichtbaarheid van de alertering? Heeft u bij de termijn tot 22 juli, waarna Burgernet de functionaliteit moet overnemen, ook gezien of deze voldoende was om deze aansluiting tot stand te brengen?

2. Vragen en opmerkingen vanuit de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de reactie op het verzoek de Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid van 21 april 2021 inzake het onderbrengen van de vermist-kind-alertering bij Burgernet. Zij

hebben zich verbaasd over het ter zijde schuiven van het verzoek van de Kamer om geen onomkeerbare stappen te zetten en hebben daarover enkele vragen, evenals over de inhoudelijke toelichting op uw besluit.

De leden van de D66-fractie maken zich vooral zorgen over het bereik van Burgernet 2.0 in vergelijking met dat van AMBER Alert. U somt in uw antwoorden op schriftelijke vragen van de leden van deze fractie (2021D16325) verschillende elementen op, die zouden wijzen op het bereik van Burgernet 2.0. Er worden daarbij echter geen concrete cijfers genoemd.

Kunt u toelichten op basis van welke cijfers is geconcludeerd dat het bereik van de vermist-kind-alertering niet zal verminderen bij een overgang naar Burgernet 2.0? Kan daarbij worden aangegeven hoeveel mensen direct op hun telefoon een bericht zouden ontvangen wanneer een landelijk (urgent) bericht zou worden verstuurd via Burgernet 2.0 met beeldmateriaal van een vermist kind, op basis van de huidige stand van zaken? Kan daarnaast worden aangegeven hoe groot het totale geschatte bereik van Burgernet 2.0 is? Hoe verhouden beide antwoorden zich tot het bereik van AMBER Alert?

Met betrekking tot het internationale bereik van AMBER Alert in vergelijking met Burgernet 2.0, refereert u aan de samenwerking met buitenlandse politiediensten die net als in de huidige situatie zal plaatsvinden in geval van een internationale vermissingszaak. U stelt dat het doorgeven van alerteringen aan het buitenland los staat van het in Nederland gebruikte alerteringssysteem.

U gaat daarbij voorbij aan de bijdrage, in aanvulling op de politie inzet, die een vermissingsbericht gedeeld door o.a. commerciële partners in het buitenland heeft. De meerwaarde hiervan lijkt u wel te erkennen, gegeven dat u voor de nationale situatie de adequaatheid van het bereik van Burgernet 2.0 onderbouwd door aan te halen dat berichten o.a. via commerciële aanbieders worden verstuurd.

Erkent u dat het direct kunnen delen van vermissingsberichten via partijen in het buitenland van meerwaarde kan zijn in het opsporen van een kind? Zo ja, in hoeverre is dit aspect meegenomen in de vergelijking tussen AMBER Alert en Burgernet 2.0? Zo nee, waarom niet?

De effectiviteit van een vermist-kind alertering hangt naast het bereik ook af van de duiding van de ontvangers van het bericht. AMBER Alert stelt alleen berichten te versturen bij zeer urgente, levensbedreigende kind vermissingen. Die berichten worden daardoor geassocieerd met een hoge mate van urgentie. Burgernet daarentegen verstuurd veel meer berichten, ook voor minder urgente zaken.

Kan worden gereageerd op de door AMBER Alert geuite zorg dat de urgentie van een Burgernetmelding daardoor minder is dan die van een AMBER Alert? Hoe wordt binnen Burgernet 2.0 richting de ontvangers de hogere mate van urgentie duidelijk gemaakt bij een levensbedreigende kind vermissing ten opzichte van andere Burgernet meldingen?

In uw antwoorden op vragen van deze leden schrijft u dat de politie in oktober 2017 aan Netpresenter B.V. het voornemen heeft gemeld tot het starten van een openbare Europese aanbesteding van het commerciële contract voor de technische ondersteuning van vermist-kind-alerteringen. Kan worden uitgelegd waarom u het niet nodig achtte de opdracht voor de integratie van de functionaliteit vermist-kind-alertering bij Burgernet aan te besteden, terwijl de noodzaak tot aanbesteding wel een van de redenen was om de huidige samenwerking met Netpresenter B.V. te beëindigen?

3. Vragen en opmerkingen vanuit de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de reactie op het verzoek van de Kamercommissie van Justitie en Veiligheid van 21 april 2021 inzake het onderbrengen van de vermist-kind-alertering bij Burgernet. Deze leden zijn verheugd te lezen dat ook u, net als de Kamer, onderschrijft dat vermist-kind-alertering van grote waarde is om ontvoerde of in levensgevaar verkerende kinderen terug te vinden. De leden van de CDA-fractie hebben begrip voor de afweging om de vermist-kind-voorziening meer in eigen beheer onder te brengen en de alerteringsfunctionaliteiten te bundelen. Daarbij wensen zij wel zeker te stellen dat de kwaliteit en het bereik geborgd zijn. Daarom nog enkele vervolgvragen.

De leden van de CDA-fractie constateren dat een uitgebracht AMBER Alert in de samenleving vaak een stevige, bijzondere impact heeft, mede vanwege het feit dat dit (gelukkig) slechts enkele keren per jaar wordt ingezet (uniek) en omdat het een bijzondere benaming heeft (sterk merk). In hoeverre blijft deze impact geborgd als de alertering wordt ondergebracht in een systeem waaronder ook iets minder urgente (in de zin van direct levensgevaar) alerteringen worden gedaan?

De leden van de CDA-fractie vragen of de kanalen die worden ingezet na integratie bij Burgernet 2.0 vergelijkbaar zijn met de kanalen die thans gebruikt worden. Kan worden aangegeven hoe groot het bereik van Burgernet 2.0 is? Is dat vergelijkbaar met het bereik van AMBER Alert? Bent u niet té optimistisch over de aanstaande integratie? Zijn er kinderziektes naar aanleiding van de integratie te verwachten? Zo ja, welke? Hoe is de politie en uw ministerie daarop voorbereid? Deze leden vinden het bereik in het buitenland dan wel aansluiting op internationale kanalen van groot belang, kinderen kunnen immers makkelijk meegenomen worden naar het buitenland en daarmee uit het zicht geraken. Hoe is het bereik van Burgernet 2.0 in een internationale context? Is dat vergelijkbaar met het internationale bereik van AMBER Alert? Welke voordelen heeft de integratie in Burgernet 2.0 ten aanzien van het internationale bereik van vermist-kind-alertering en welke nadelen? Hoe weegt u deze voordelen en nadelen?

In het antwoord op vraag 6 van de leden Kathmann en Van Nispen (2021D16325) lezen deze leden dat voor de uitbreiding van Burgernet met de vermist-kind-functionaliteit een eenmalige investering wordt gedaan van 200.000 Euro. Is deze investering bedoeld voor de toevoeging van de functionaliteit van de jaarlijks ca. acht tot tien Vermist Kind Alerts (veelal regionale berichten) inclusief de functionaliteit ca. een tot drie AMBER Alerts (landelijk bericht bij vermoeden direct levensgevaar) of exclusief de AMBER Alerts?

De leden van de CDA-fractie begrijpen uit de verstrekte informatie dat het verder verlengen van het contract met Netpresenter in het licht van de aanbestedingsregels onrechtmatig is. Door integratie in Burgernet komt het eigendomsrecht van de vermist-kind-functionaliteit bij de politie. Het opdrachtgeverschap en alle organisatorische taken en het algemene beheer van Burgernet en de alerteringen komen te liggen bij de politie. Een deel van het technisch beheer komt te liggen onder de bestaande beheerovereenkomst met de leverancier van het Burgernet systeem. Deze opdracht is wel aanbesteed zo begrijpen deze leden, c.q. hier doet zich dus niet dezelfde aanbestedingsproblematiek voor als met Netpresenter, klopt dat? De voorgenoemde leden begrijpen dat de alerteringsfunctie beheert zal worden door de Landelijke Meldkamer Samenwerking. Is daar reeds voldoende budget/capaciteit voor aanwezig? Is daarvoor

opgeschaald? Kan worden gegarandeerd dat het systeem voor de integratie in Burgernet, per 22 juli 2021 gereed is voor ingebruikname?

4. Vragen en opmerkingen vanuit de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben met enige verbazing en teleurstelling kennisgenomen van uw brief. De alertering van vermiste kinderen is van bijzonder groot belang om ontvoerde of in levensgevaar verkerende kinderen terug te vinden. Juist daarom hebben deze leden hierover de volgende vragen en opmerkingen. Zij lezen dat uw brief begint met de volgende opmerking: «Aan het verzoek om geen onomkeerbare stappen te zetten kan ik evenwel geen gehoor geven». Dat is opmerkelijk. Deze leden concluderen dat u hier geen gehoor wil geven aan het verzoek van de Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid, dat is iets anders dan ergens geen gehoor aan kunnen geven. Erkent u dit? Waarom doet u dit zo?

De leden van de SP-fractie vragen of u tevreden bent over de huidige prestaties van AMBER Alert. Zo ja, waarom is er dan reden iets te wijzigen? Zo nee, op welke punten niet, en welke pogingen zijn er dan gedaan hier verbetering in te krijgen?

De voorgenoemde leden vragen u nadrukkelijk toe te lichten hoe de huidige functionaliteit en kwaliteit van het waarschuwingssysteem om vermiste kinderen te vinden gewaarborgd blijft of zal verbeteren, met de wijzigingen die u voorstelt. Het huidige AMBER Alert verspreidt zich snel, heeft een groot bereik en internationale samenwerking. Wat is hier volgens u op aan te merken dat wijziging rechtvaardigt? Hoe kunt u garanderen dat geen sprake is van achteruitgang, wat uiteindelijk gevaar op kan leveren voor de vermiste kinderen in kwestie? Klopt het bijvoorbeeld dat een Burgernetmelding van een vermist kind qua aandacht zal moeten concurreren met andere meldingen van Burgernet? Hoe groot is het bereik van Burgernet eigenlijk op dit moment?

De leden van de SP-fractie vragen of eigenlijk wel sprake is van een commercieel contract met Netpresenter, is er geen sprake van een subsidierelatie? Klopt het dat AMBER Alert voorheen wél op de lijst als bijlage bij de begroting stond met organisaties die subsidie ontvingen? Waarom is dit dan gewijzigd? Als er sprake zou zijn van een subsidiere relatie, klopt het dan ook dat dit niet hoeft te worden aanbesteed? Is een model van samenwerking tussen Burgernet en AMBER Alert overwogen, of bijvoorbeeld een model waarin AMBER Alert in de gebruikelijke politie-alertering wordt geïntegreerd met behoud van alle voordelen, zoals de naamsbekendheid. Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe? Wat zijn de financiële effecten van uw voorstellen? Is hiermee een bezuiniging beoogd of een neveneffect? Van welke omvang?

Uiteindelijk is voor de leden van de SP-fractie de kernvraag of het opsporen en vinden van vermiste kinderen door de door uw voorgestelde wijzigingen zal verbeteren, of niet. Daarvan zijn deze leden niet overtuigd, een inhoudelijke onderbouwing daarvoor of een begin van bewijs ontbreekt in ieder geval. Het lijkt erop dat andere motieven een rol spelen bij uw plannen, zoals het kostenaspect en het vooropstellen van de aanbestedingsregels. Graag hierop uw reactie.

5. Vragen en opmerkingen vanuit de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief ten aanzien van het voornemen de vermist-kind-alertering bij Burgernet onder te brengen. Deze leden zijn evenwel niet overtuigd van

nut of noodzaak deze alertering bij de huidige partner weg te halen en onder te brengen bij Burgernet. Zij hebben daarom de volgende vragen.

De leden van de PvdA-fractie lezen dat na een rechterlijke uitspraak in hoger beroep in februari 2020 geen juridische belemmeringen meer resteren voor een andere invulling van de functionaliteit vermist-kind-alertering. Ook lezen zij dat op basis van een technische, organisatorische en juridische analyse gebleken zou zijn dat de functionaliteit vermist-kind-alertering in Burgernet kan worden geïntegreerd. Dat die mogelijkheid bestaat betekent voor de aan het woord zijnde leden nog niet dat het overbrengen van de functionaliteit ook gewenst of verstandig is. Kunt u hierop ingaan? Deze leden menen dat, omdat de naamsbekendheid van de huidige functionaliteit onder de naam AMBER-Alert groot is, er een breed draagvlak in de samenleving voor bestaat en het risico dat met het opgaan van deze functionaliteit in het bredere Burgernet de alerteringen aan kracht verliezen, dat het gewenst is om de huidige functionaliteit bij AMBER-Alert in stand te houden. Kunt u ook hierop ingaan?

6. Vragen en opmerkingen vanuit de ChristenUnie-fractie

De leden van de ChristenUnie-fractie danken u voor de toegezonden stukken. Zij vinden het van groot belang dat bij de vermissing van een kind, zoveel mogelijk burgers kunnen worden gemobiliseerd. Daar draagt de herkenbaarheid, een bestaande infrastructuur en de continuïteit aan bij.

De leden van de ChristenUnie-fractie zien dat de Stichting AMBER Alert Europe buitengewoon kritisch is op de beantwoording van de Kamervragen over de onderbrenging van de alertering bij Burgernet. Graag zouden zij zien dat u op ieder van de tien punten afzonderlijk ingaat én in gesprek gaat met de stichting naar aanleiding van de brief, en hierover aan de Kamer rapporteert.

7. Vragen en opmerkingen vanuit de SGP-fractie

De leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de reactie op het verzoek van de Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid van 21 april 2021 inzake het onderbrengen van de vermist-kind-alertering bij Burgernet. Deze leden hebben nog enkele vragen. Zij lezen dat met de komst van Burgernet 2.0 het huidige kwaliteitsniveau van AMBER Alert gewaarborgd kan blijven na integratie met Burgernet 2.0. Deze leden constateren dat de huidige alertering binnen enkele uren via tientallen kanalen 90% van de Nederlanders bereikt. Daarnaast verspreidt een AMBER Alert zich dankzij internationale samenwerking over de grens. De aan het woord zijnde leden constateren dat met de huidige app van Burgernet slechts 2,4 miljoen leden worden bereikt. Kunt u aangeven hoe het kwaliteitsniveau gewaarborgd blijft na integratie in Burgernet en hoe met name het internationale karakter van het huidige alertering gewaarborgd blijft?

De leden van de SGP-fractie lezen dat AMBER Alert al dertien jaar actief is en een omvangrijk netwerk heeft opgebouwd waarbinnen snel geschakeld kan worden, waardoor de effectiviteit bijzonder hoog is. Deze leden constateren dat Burgernet 2.0 net ontwikkeld is en dat het omvangrijke netwerk van het huidige alert lastig te evenaren is binnen de termijn van 22 juli. Kunt u aangeven hoe Burgernet 2.0 voor 22 juli hetzelfde omvangrijke netwerk weet te bereiken indien sprake is van een urgente, levensbedreigende kind vermissing? Kunt u daarbij ingaan op de integratie van Burgernet bij het tonen van alerteringen op matrixborden van Rijkswaterstaat? Is dit traject al afgerond of loopt het integratietraject nog?

De leden van de SGP-fractie lezen dat door integratie van de vermist-kind-functionaliteit in Burgernet 2.0 de functionaliteit in eigen beheer komt van de politie. De politie maakt zich daarmee in dit belangrijke proces los van commerciële partijen zodat zij meer controle heeft over alertering, alerteringssystematiek en de privacyaspecten rondom alertering en opsporingsberichtgeving. Deze leden constateren dat het beheer van vermist-kind-alertering meer tijd kost dan enkel het doen uitgaan van meldingen, maar dat dit ook invoering van een 24/7 piket-systeem vergt. De voorgenoemde leden constateren dat dit mogelijk gevolgen heeft voor de werkdruk bij de politie welke op dit moment al zeer hoog is. Kunt u aangeven hoe het beheer van de vermist-kind-functionaliteit wordt vormgegeven bij de politie en kan hierbij worden aangegeven of extra fte wordt vrijgemaakt en of dit ten koste gaat van het reguliere politiewerk?

De leden van de SGP-fractie lezen dat in 2017 is gebleken dat vermist-kind-alertering moest worden aanbesteed. Nu blijkt dat Burgernet 2.0 deze functie kan vervullen lezen deze leden niets over een aanbesteding. Kunt u aangeven of de vermist-kind-alertering die nu geïntegreerd wordt in Burgernet 2.0 is aanbesteed en zo nee, waarom niet? Kan hierbij ook worden ingegaan op de al dan niet aanbestede opdracht aan IT-onderneming CGI om het kind-alerteringssysteem in Burgernet in te bouwen?

De leden van de SGP-fractie lezen dat met de integratie van Burgernet 2.0 het mogelijk is geworden vermist-kind-alerteringen bij Burgernet onder te brengen. Deze leden vrezen dat de kennis en het netwerk van AMBER Alert hiermee grotendeels verloren gaat. Kan worden aangegeven of op alternatieve wijzen, anders dan via aanbesteding, is geprobeerd de kennis en het netwerk van AMBER Alert bij de politie onder te brengen? Kan tevens worden aangegeven of bij de integratie van Burgernet 2.0 gebruik is gemaakt van de kennis en het netwerk van AMBER Alert?

De leden van de SGP-fractie onderschrijven de wens dat met het onderbrengen van vermist-kind-alertering bij Burgernet en het beheer bij de politie wordt bijgedragen aan centraliteit in het zoeken naar vermiste kinderen. Deze leden constateren dat met meer controle van politie minder burgerparticipatie zal optreden. Dit is juist het doel van de vermist-kind-alertering. Kunt u aangeven of de burgerparticipatie niet zal lijden onder de controle van politie?

De leden van de SGP-fractie lezen dat u aan het verzoek om geen onomkeerbare stappen te zetten geen gehoor kan geven. Deze leden constateren dat het dossier AMBER Alert door een aanzienlijke meerderheid van 119 Kamerleden, door de Kamer controversieel is verklaard op 21 april 2021. Zij constateren verder dat in beginsel geen onomkeerbare besluiten in dit dossier genomen mogen worden. De voorgenoemde leden achten deze uitspraak zeer opmerkelijk en vragen waarom u voorbijgaat aan het besluit van de Kamer en toch deze onomkeerbare stappen neemt.

8. Vragen en opmerkingen vanuit de JA21-fractie

De leden van de JA21-fractie hebben kennisgenomen van uw brief van 3 mei jongstleden waarin u aangeeft het verzoek van de Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid van 21 april om geen onomkeerbare stappen te zetten inzake het AMBER Alert en de functionaliteit niet stop te zetten per 22 juli naast zich neer te leggen. Deze leden vinden dit zeer teleurstellend. Niet alleen omdat zij het AMBER Alert in de huidige vorm willen behouden, maar ook omdat de wil van de meerderheid van de commissie hiermee wel erg makkelijk terzijde wordt geschoven. Deze leden zullen

zich blijven inzetten voor het behoud van AMBER Alert en hebben in dat kader een aantal vragen.

Waarom legt u een formeel verzoek van de meerderheid van de commissie naast u neer, wetende dat, ook gelet op meerdere Kamer-vragen, het voortzetten van dit traject niet de wens van de Kamer weerspiegelt? Waarop baseert u uw overtuiging dat met de integratie in Burgernet het niveau van het huidige AMBER Alert gewaarborgd is? Onderschrijft u het risico dat het maatschappelijke urgentiegevoel dat momenteel gepaard gaat met een AMBER Alert melding zal afnemen wanneer de functionaliteit ondergebracht wordt bij het voor tal van andere zaken gebruikte Burgernet? Zo nee, waarom niet? Zo ja, vanwaar dan toch uw steun voor het onderbrengen van de functionaliteit bij Burgernet?

Hoe garandeert u dat het opsporen van Nederlandse kinderen in het buitenland niet bemoeilijkt gaat worden na het onderbrengen van de alertering bij Burgernet, aangezien het huidige internationale netwerk nauw samenhangt met de functionaliteit van AMBER Alert?

Hoe verhoudt het controversieel verklaren van een dossier door de Kamer zich met het gegeven dat u het dossier gewoon doorzet en toewerkt naar het beëindigen van AMBER Alert?

Bent u bereid alsnog recht te doen aan de wens van de meerderheid van de commissie geen onomkeerbare stappen te zetten inzake het AMBER Alert en de functionaliteit niet stop te zetten per 22 juli? Zo nee, waarom niet?